



NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 39/2015

**Ákvörðun um sektir vegna vanrækslu Byko ehf.
að fara að fyrirmælum Neytendastofu um verðmerkingar**

I.

Málsmeðferð

1.

Hinn 15. júní 2015 kom starfsmaður Neytendastofu í verslun Byko ehf. á Selfossi, í þeim tilgangi að skoða ástand verðmerkinga í versluninni. Þá kom starfsmaður Neytendastofu í verslun Byko við Smiðjuveg þann 30. júní 2015 og í verslun Byko á Fiskislóð þann 1. júlí 2015 í sama tilgangi. Auk þess var ástand verðmerkinga í timbursölum þeirra skoðað. Verðmerkingar voru skoðaðar með tilliti til ákvæða 17. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, sem kveður á um það að fyrirtækjum sem selja vöru eða þjónustu beri að verðmerkja vöru sína og þjónustu og sýna það á áberandi hátt á sölustaðnum, sem og ákvæða reglna nr. 536/2011, um verðmerkingar og einingarverð við sölu á vörum. Samkvæmt reglunum skal verðmerking vera skýr, aðgengileg og greinileg svo augljóst sé til hvaða vöru hún vísar. Skoðunin fer þannig fram að starfsmaður kannar almennt ástand verðmerkinga í versluninni, þ.e. hvort vörur séu verðmerktar. Þá eru valdar af handahófi 25 vörur og athugað hvort þær séu verðmerktar og hvort hilluverðmerking samræmist við verð á kassa.

Í verslun Byko við Smiðjuveg voru gerðar athugasemdir við 12 óverðmerktar vörur og tvær ranglega verðmerktar af þeim 25 vörum sem valdar eru af handahófi og skoðaðar sérstaklega. Þá var í verslun á Fiskislóð gerðar athugasemdir við 13 óverðmerktar vörur og eina ranglega verðmerktar af þeim 25 sem valdar eru af handahófi og skoðaðar sérstaklega auk þess sem gerðar voru athugasemdir við óverðmerktar vörur við afgreiðslukassa og að mikið af fatnaði væri óverðmerktur. Í timbursölu Byko við Smiðjuveg var nokkuð um óverðmerktar vörur en ástand verðmerkinga í timbursölu Byko á Fiskislóð var viðunandi. Þá voru í verslun Byko á Selfossi gerðar athugasemdir við 11 óverðmerktar vörur og þrjár ranglega verðmerktar af þeim 25 sem valdar eru af handahófi og skoðaðar sérstaklega auk þess sem gerðar voru athugasemdir við að kúlutjald við inngang og Weber grill væru óverðmerkt.

Starfsmenn verslananna kvittuðu fyrir komu starfsmanns Neytendastofu og þeim athugasemdum sem gerðar voru. Í lok hvernar skoðunar skildi starfsmaður Neytendastofu



eftir bréf í versluninni þess efnis að skoðunin hefði farið fram og að Neytendastofa kæmi til með að senda fyrirtækinu bréf þar sem gerð yrði nánari grein fyrir ástandi verðmerkinga. Í bréfinu var jafnframt gerð grein fyrir þeim helstu ákvæðum laga og reglna sem um verðmerkingar gilda.

Með bréfum Neytendastofu til Byko, dags. 26. júní og 13. júlí 2015, greindi stofnunin frá niðurstöðum skoðananna í verslunum fyrirtækisins á höfuðborgarsvæðinu og á Selfossi og gerði grein fyrir þeim ákvæðum sem í gildi eru um verðmerkingar. Þá var þeim eindregnu fyrirhælt beint til fyrirtækisins að koma verðmerkingum í viðunandi horf.

2.

Hinn 16. júlí 2015 var framkvæmd önnur skoðun hjá verslun Byko á Selfossi sem fram fór með sama hætti og fyrri skoðun. Í versluninni voru gerðar athugasemdir við þrjár óverðmerktar vörur og fimm ranglega verðmerktar af þeim 25 vörum sem valdar eru af handahófi og skoðaðar sérstaklega. Þá voru gerðar athugasemdir við að kortastandur og vörur við afgreiðslukassa væru óverðmerktar, auk þess var mikið af vinnufatnaði óverðmerktur.

Dagana 13. og 14. ágúst kannaði starfsmaður Neytendastofu á ný ástand verðmerkinga í verslunum Byko á Fiskislóð og við Smiðjuveg. Í verslun Byko á Fiskislóð, voru gerðar athugasemdir við sex óverðmerktar vörur og eina ranglega verðmerkta vöru af þeim 25 vörum sem valdar eru af handahófi og skoðaðar sérstaklega. Þá voru gerðar athugasemdir við mikið af óverðmerktum vörum í kæli. Engar athugasemdir voru gerðar við timbursöluna. Í verslun Byko við Smiðjuveg voru gerðar athugasemdir við níu óverðmerktar vörur og eina ranglega verðmerkta af þeim 25 vörum sem valdar eru af handahófi og skoðaðar sérstaklega. Þá voru Espresso bollastandur, Vasar cooper 7,5 cm, Frozen servíettur, diskar og glös og Nizza súkkulaðistandur óverðmerkt. Ástand verðmerkinga í timbursölu Byko við Smiðjuveg var viðunandi.

Með bréfi Neytendastofu til Byko, dags. 11. ágúst 2015, greindi stofnunin fyrirtækinu frá niðurstöðum skoðunarinnar í verslun Byko á Selfossi. Með bréfi Neytendastofu til Byko, dags. 4. september 2015, greindi stofnunin fyrirtækinu frá niðurstöðum skoðunarinnar í verslunum Byko á Fiskislóð og Byko við Smiðjuveg, auk þess sem gerð var grein fyrir þeim ákvæðum sem gilda um verðmerkingar. Í bréfinu var einnig greint frá því að Neytendastofa hafi tekið ákvörðun um að sameina málsmeðferð vegna verðmerkinga á höfuðborgarsvæðinu og á Selfossi. Var fyrirtækinu gefinn kostur á að koma að skýringum og athugasemdum í málinu áður en tekin yrði ákvörðun á grundvelli IX. kafla laga nr. 57/2005.

3.

Neytendastofu barst tölvubréf frá Byko, dags. 21. ágúst 2015, varðandi verslunina á Selfossi. Í bréfinu kemur fram að fyrirtækið sé meðvitað um að það hafi ekki tekið sig nægilega mikið á í að laga verðmerkingar. Það sé ekki ásættanlegt því að Byko vilji að sjálfsögðu hafa allar vörur vel verðmerktar.



Í fyrra skiptið sem Neytendastofa hafi heimsótt verslunina á Selfossi, hafi verið breytingar í gangi í versluninni og ástandið því verra á þeim tímapunkti. Það afsaki ekki ástandið en skýri það að hluta. Byko hafi gert átak í að laga þessa hluti og muni gera sitt besta til að allar vörur verði alltaf verðmerktar.

Neytendastofu barst tölvubréf frá Byko, dags. 11. september 2015. Í bréfinu kemur fram að niðurstaða seinni heimsóknar Neytendastofu í verslun Byko á Selfossi hafi verið veruleg vonbrigði fyrir Byko þar sem að vilji sé hjá fyrirtækinu að hafa þessa hluti í lagi. Ef vara er óverðmerkt þá minnki það möguleika á að hún seljist og kalli það á óþarfa vinnu hjá starfsfólki við að svara fyrirspurnum. Það sé því hagar fyrirtækisins að allt sé vel verðmerkt. Fyrirtækið sé með tæplega 40.000 virk vörunúmer í vöruúrvali sínu en því miður virðist það gerast að verðmerkingar færast til eða detti í gólfið og séu ekki settar upp aftur. Í gegnum árin hafi þessir hlutir verið í góðu lagi hjá fyrirtækinu en því miður virðist þetta ekki hafa verið í nógu góðu lagi í sumar. Helsta skýring á því sé að það hafi verið mun meira að gera í sumar en áætlanir fyrirtækisins hafi gert ráð fyrir, því hafi álag á starfsfólk verið meira og þess vegna virðist eftirlit með verðmerkingum hafa farið úr skorðum. Eitt af vandamálum fyrirtækisins sé að rafrænum verðmerkingum í versluninni sé stolið og því miður hafi það aukist talsvert síðustu mánuði.

Fyrirtækið hafi gert ýmislegt til að koma þessum hlutum í lag, meðal annars sett upp nýja gátlista fyrir aðstoðarverslunarstjóra og deildarstjóra sem taki á þessu. Einnig hafi verið leitað eftir nýjum festingum fyrir rafrænar verðmerkingar frá söluaðila. Í síðustu viku hafi fyrirtækið fengið sýnishorn af festingum sem virki mun betur en núverandi merkingar og sé fyrsta pöntun á leiðinni.

II. Niðurstaða

Í máli þessu sinnti Byko ehf. ekki fyrirmælum Neytendastofu um að koma verðmerkingum í verslunum sínum við Smiðjuveg, á Fiskislóð og á Selfossi í viðunandi horf innan tilskilins frests.

Ákvæði 17. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, er svohljóðandi:

„Fyrirtæki, sem selur vörur eða þjónustu til neytenda, skal merkja vöru sína og þjónustu með verði eða sýna það á svo áberandi hátt á sölustaðnum að auðvelt sé fyrir neytendur að sjá það. Neytendastofa getur sett nánari ákvæði um verðmerkingar með opinberri tilkynningu.“



Samkvæmt ákvæðinu ber söluaðilum ávallt að gefa upp verð á vörum og þjónustu. Á grundvelli heimildar ákvæðisins, sem og ákvæðis 18. gr. sömu laga, sem snýr að heimild Neytendastofu til að gefa fyrirtækjum sérstök fyrirmæli um að gera ráðstafanir til að auðvelda viðskiptavinum að meta verð og gæði, hefur Neytendastofa sett reglur nr. 536/2011, um verðmerkingar og einingarverð við sölu á vörum.

Um verðmerkingar á vörum segir í 3. gr. verðmerkingareglanna:

„Fyrirtæki skal skýrt og greinilega merkja vöru sína með réttu söluverði og einingarverði í íslenskum krónum.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er þó heimilt að veita sömu upplýsingar nálægt vöru enda sé augljóst til hvaða vöru verðmerkingin vísar og tryggt sé að neytendur fái án vandkvæða aðgang að upplýsingum um sölu- og einingarverð sem skylt er að veita samkvæmt reglum þessum, sbr. 4. gr.

Skylda til að verðmerkja með sölu- og einingarverði gildir einnig hvar sem vörur eru til sýnis svo sem í búðargluggum, sýningarkössum, á vefsíðum eða annars staðar. Sé söluverðs getið í auglýsingum þarf einnig að tiltaka einingarverð.“

Samkvæmt framangreindum ákvæðum ber Byko að verðmerkja allar söluvörur sínar með endanlegu verði og einingarverði og skulu þær vera réttar.

Í máli þessu voru niðurstöður síðari skoðana í verslunum Byko, þær að ástandi verðmerkinga var enn ábótavant eins og að ofan greinir. Slíkt telur Neytendastofa óviðunandi og brjóta gegn framangreindum ákvæðum laga nr. 57/2005 og verðmerkingareglna. Eftir fyrri skoðanir Neytendastofu var þeim fyrirmælum beint til Byko að koma verðmerkingum í verslununum í viðunandi horf. Það var ekki gert innan tilskilins tíma og því telur Neytendastofa nauðsynlegt að beita þeim úrræðum sem lög nr. 57/2005 heimila.

Ákvæði 1. mgr. 22. gr. laga nr. 57/2005 segir:

„Neytendastofa getur lagt stjórnvaldssektir á fyrirtæki sem brjóta gegn:

[...]

b. stjórnvaldsreglum og ákvörðun Neytendastofu gegn viðskiptaháttum sem brjóta í bága við ákvæði II.-VIII. kafla [...]

c. reglum og fyrirmælum Neytendastofu um ráðstafanir til að auðvelda viðskiptavinum að meta verð og gæði, sbr. 18. gr.“

Með vísan til alls framangreinds, og að teknu tilliti til samstarfsvilja fyrirtækisins, umfangs brotsins, fyrri sektarákvarðana stofnunarinnar og að teknu tilliti til meðalhöfs- og jafnræðisreglu stjórnsýslulaga telur Neytendastofa rétt að leggja á Byko ehf., stjórnvaldssekt



að fjárhæð 250.000 kr. fyrir hverja verslun. Byko ehf. er því gert að greiða 750.000 kr. (sjöhundruðogfimm tíu þúsund krónur). Sektina skal greiða í ríkissjóð eigi síðar en þremur mánuðum frá dagsetningu ákvörðunar þessarar.

III.

Ákvörðunarorð:

„Byko ehf., BÍldshöfða 20, Reykjavík, hefur brotið gegn ákvæði 17. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, sem og ákvæði 3. gr. reglna nr. 536/2011, um verðmerkingar og einingarverð við sölu á vörum, með óviðunandi verðmerkingum í verslunum fyrirtækisins við Smiðjuveg, á Fiskislóð og á Selfossi. Þá hefur fyrirtækið ekki farið að fyrirmælum Neytendastofu þess efnis að koma verðmerkingum sínum í viðunandi horf innan tilskilins frests.

Með heimild í b. og c. lið 1. mgr. 22. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, leggur Neytendastofa stjórnvaldssekt á Byko ehf. að fjárhæð kr. 750.000 (sjöhundruðogfimm tíu þúsund krónur). Sektina skal greiða í ríkissjóð eigi síðar en þremur mánuðum frá dagsetningu ákvörðunar þessarar.“

Neytendastofa, 26. október 2015

Tryggvi Axelsson
Forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir